

RENGASTETUT LINNUT VIESTINTUOJINA

Linnut tuovat viestiä oman elinympäristömme hälyttävästä tilasta.

Miksi juuri linnut ovat hyviä viestintuojia?

Miksi lintuja rengastetaan?

Mihin tietoja käytetään?

VUOSITTAIN SUOMEN
700 RENGASTAJAA
RENGASTAVAT
250 000 LINTUA
VAPAAEHTOISTYÖNÄ!

HÄIRITSEEKÖ RENGAS LINTUA?

Rengas ei saa haitata linnun elämää tai vaikuttaa sen normaaliin käyttäytymiseen. Tätä periaatetta noudatetaan eettisistä, eläinsuojelullisista ja tieteellisistä syistä. Renkaan on oltava linnulle yhtä vaivaton kuin rannekelon ihmiselle.

LINNUT TUOVAT VIESTIÄ LAAJEMMASTA MUUTOKSESTA

Lintuja kannattaa kuunnella herkällä korvalla, sillä ne tuovat viestiä myös oman elinympäristömme tilasta.

MIKSI JUURI LINNUT OVAT HYVIÄ VIESTINTUOJIA?

Koska linnut ovat usein ravintoketjun huipulla, muutokset niiden määrissä kertovat muutoksista lajien olosuhteissa myös alempana ravintoketjussa. Linnut ilmentävät ympäristön tilaa, sillä ne ovat vaatelaita elinympäristönsä suhteen. Liikkuvaiset linnut vastaavat herkästi muuttuviin ympäristöoloihin. Näin lintujen avulla voidaan saada nopeasti tietoa muuttuvan ilmaston ja ympäristön vaikutuksista ekosysteemeihin.

MIKSI LINTUJA RENGASTETAAN? MIHIN TIETOJA KÄYTETÄÄN?

Pitkäjänteinen ja laajamittainen rengastustyö tarjoaa luotettavaa ja ensiarvoisen tärkeää tietoa tutkimukselle. Rengastus on yksi lintutieteen yleisimpiä tutkimusmenetelmiä.

RENGASTUKSEN AVULLA VOIDAAN SELVITTÄÄ:

- lintujen muuttoreittejä ja talvehtimisalueita sekä niiden muutoksia
- vaikuttavatko talvehtimisalueen ja muuttomatkan olosuhteet pesinnän ajoittamiseen, pesimämenestykseen ja kuolevuuteen?
- lintukannan pitkäaikaismuutoksia
- yksilöiden elinaikaista jälkeläistuottoa ja eri ominaisuuksien periytyvyyttä, ym.

KUVAAT PETTERI LEHIKONEN

LUOMUS

LUONNONTIETEELLINEN KESKUSMUSEO

HELSINGIN YLIOPISTO

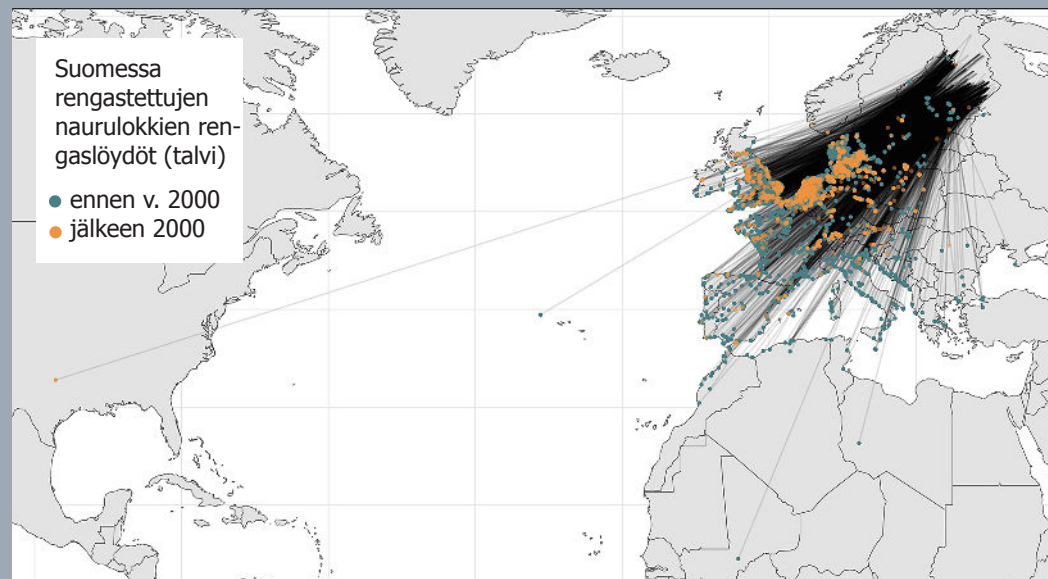
RENGASTUS JA SUOJELUTYÖ

Suomessa lintujen uhanalaisuus tunnetaan kaikista lajiryhmistä parhaiten ja tilanne on huolestuttava: joka kolmas lintulaji on uhanalainen. Rengastustiedot auttavat lajien suojelutyön suunnittelussa ja kohdentamisessa tunnistamalla tärkeimpiä muuttoreittejä ja levähdysalueita, mutta myös vaaranpaikkoja sekä tärkeimpiä kuolinsyitä.

Rengastuksen yhteydessä kerättävää uhanalaisten / direktiivilajien pesäpaikkatietoa käytetään hyväksi mm. metsätaloutta ja maankäyttöä suunniteltaessa.

RENGASTUS APUNA PANDEMIAN UHATESSA

Kun lintuinfluenssavirus H5N1 lähti vuonna 2005 Kaakkois-Aasiasta voimakkaasti leviämään, terveysviranomaiset pyysivät tutkijoita selvittämään, voitaisiinko viruksen leviämisreittejä selittää rengaslöytöjen avulla. Rengastus osoittautui tärkeäksi menetelmäksi taistelussa pandemiaa vastaan.

KUVA MAILJA IHANTOLA

LUKUJA RENGASTUKSESTA

Vuoden 2022 loppuun mennessä Suomessa on rengastettu yli 13 miljoonaa lintua. Suomessa toimii 700 aktiivista rengastajaa, jotka rengastavat vapaaehtoisuutena lähes 250 000 lintua vuodessa. Rengastetuista linnuista saadaan vuosittain noin 35 000 löytöilmoitusta.

Kuvassa Hangon lintuasemalla rengastettu urpiainen.

LINTUJEN RENGASTUS SUOMESSA

RENGASTUSTOIMISTO KOORDINOI JA KOULUTTAA

Lintujen tieteellinen rengastus alkoi Suomessa jo yli 100 vuotta sitten (1913) ja sitä koordinoi Luomuksen Rengastustoimisto. Tämä valtakunnallinen erityistehtävä kattaa mm. rengastustiedon hallinnan ja välittämisen sekä uusien rengastajien kouluttamisen ja työn laadunvalvonnan.

KENELLÄ ON LUPA RENGASTAA?

Rengastus on tarkkaan säänneltyä, eikä kuka tahansa voi saada siihen lupaa. Luvan saamiseksi vaaditaan hyvä lajintuntemus, täysi-ikäisyys sekä harjoittelu kokeneen rengastajan johdolla. Rengastus on kansalaistiedettä, eli sitä tehdään vapaaehtoisvoimin.

LISÄTIETOJA: luomus.fi/rengastus

MITÄ KARTTA KERTOO?

Naurulokit voivat tehdä pitkiäkin muuttomatkoja, ja yksilöt valitsevat erilaisia muuttoreittejä ja talvehtimisalueita. Pitkällä aikavälillä voidaan nähdä muutos talvehtimisalueessa, joka on Euroopassa siirtynyt pohjoisemmaksi seuraten lämpenevää ilmastoa.

TUTKIMUSTYÖTÄ YLI RAJOJEN

Linnut eivät tunnista valtioiden rajoja, joten kansainvälinen yhteistyö on seurannassa välttämätöntä. EURING-tietokantaan on vuoden 2022 loppuun mennessä 35 jäsenmaata tallentanut 16 miljoonaa rengaslöytöä 654 eri lajista.